

ПАТ "Український професійний банк"	28.08.2015	ПАТ "РАДИКАЛ БАНК"	09.11.2015
ПАТ "Банк "Національний кредит"	28.08.2015		

Джерело: [5]

Отже, регулятивний капітал – це один із найважливіших показників діяльності банків, основним призначенням якого є покриття негативних наслідків різноманітних ризиків, які банки беруть на себе у процесі своєї діяльності, та забезпечення захисту вкладів, фінансової стійкості та стабільності банківської діяльності. Банк не має права без згоди Національного банку України зменшувати розмір регулятивного капіталу нижче мінімально встановленого рівня. Регулятивний капітал банку не може бути меншим за статутний капітал.

Використана література

1. Вовчак О.Д., Руцишин Н.М., Андрейків Т.Я., Кредит і банківська справа: Підручник. – К.: Знання, 2015. – 564 с.
2. Васюренко О.В. Банківський нагляд: підручник / О.В. Васюренко, О.М. Сидоренко. – К. : Знання, 2011. — 502 с.
3. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні // Постанова Правління Національного банку України від 28.08.2011 р. №368 – [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123591.
4. Мінімальний розмір регулятивного капіталу банків України буде збільшено поетапно. [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=12123717.
5. Реорганізація та ліквідація банків станом на 03.03.2017. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.olza.com.ua/statistics/54>.

УДК 336.22

Мар'яна Пельчер – ст.гр. БМ-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Крамар І.Ю.

Mariana Pel'cher, student

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

EUROPEAN EXPERIENCE AND DOMESTIC REALITIES OF TAX SYSTEM

Scientific supervisor: Ph.D., Associate Professor Kramar I.Yu.

Одним із найактуальніших питань сьогодення для України є потреба реформування податкової системи. Зміни в оподаткуванні повинні бути спрямовані на підвищення ефективності реалізації фіскального та регуляторного потенціалу податкової системи. Вирішення даної проблеми потребує залучення європейського досвіду, що допоможе підібрати найкращі методи та засоби виконання соціальних

потреб населення та ефективного надходження податків до державного бюджету країни.

Ще на початку свого існування податкове законодавство України призвело до кризових явищ в механізмі розподілу фінансових ресурсів громадян на користь держави, а тому був сформований твердий стереотип несправедливості, який переріс в розвинений інститут приховування доходів. Саме тут податкова система довела свою неспроможність в пошуку оптимального співвідношення податкових ставок та пільг.

В іноземних державах підхід до платників податків зовсім інший. Фінансова політика, перш за все, спрямована на задоволення соціальних потреб громадян та економічне стимулювання домогосподарств, а вже потім - на фінансове забезпечення уряду. Тут вже значну міру відіграє і стан демократії, і соціальні норми.

Європейські держави приділяють постійну увагу платникам податків, а також стимулюють їх значними соціальними видатками, що поступово виховало глибоке усвідомлення кожним платником конституційного обов'язку – необхідності сплати податків.

Було б неправильно стверджувати, що громадяни європейських країн отримують задоволення від сплати податків, проте сумлінне ставлення до цього обов'язку є нормою, а самерозуміння категорії «податок» дещо відрізняється. Так, громадяни Німеччини під цим терміном розуміють підтримку, яку надають державі; Великобританії – це обов'язок перед державою, а українці трактують податок як «примусовий платіж» [1].

На наш погляд, головна причина такого розуміння полягає у незглагодженості функціонування органів влади й законодавчої бази, що повинні мотивувати до сплати податків. Адже ця складна система повинна поєднувати рівень довіри до інститутів влади, і якість державних послуг, насамперед тих, що стосуються забезпечення громадян і надаються освітніми закладами, медичними та іншими установами.

Взагалі, в європейських країнах велику увагу приділяють розвитку підприємницької діяльності та залученню інвесторів. Для цього держави створюють умови для стимулювання розвитку різних видів діяльності. Наприклад, у Великобританії платник податків може сам обрати такий варіант оподаткування, який буде для нього ефективним. Такий момент зменшує тіньовий сектор економіки та скорочує кількість неплатників.

Крім того, що держава має виховувати в людей соціальну відповідальність, вона повинна ще й збалансувати інтереси держави та платників податків на основі оптимальної диференціації ставок.

Наприклад, у Польщі початкова ставка ПДВ становить 23%, пільгові ставки (окремі дитячі товари, будматеріали, товари та послуги для с/г) – 5-8%. Нульова ставка діє на експортний продаж, некомерційні послуги, а від податку звільнені заходи щодо охорони праці, електро- і теплова енергія, тощо. ПДВ сплачують юридичні особи, організації без прав юридичної особи та фізичні особи по своїй підприємницькій діяльності. Ці та інші аспекти стимулюють розвиток підприємницької діяльності, що в свою чергу призводить до наповнення державного бюджету, незважаючи на величину ставки даного податку.

Крім того, у всіх країнах ЄС, окрім Данії підвищили ставки податків, але при цьому знизили ціни на деякі групи товарів (товари першої необхідності, транспорт, медичне обслуговування, тощо).

Не менш цікавим є досвід Чехії, де спостерігається найменш різниця між стандартною та зниженою ставкою ПДВ, яка коливається від 15% до 21%. Знижена ставка охоплює широкий перелік товарів та послуг, зокрема: продукти харчування, послуги з перевезення, речі для людей з особливими потребами, а також послуги культури тощо. Така комбінація існує в країні доволі давно і показала досить високі результати.

Не все так погано і в Україні. ПДВ, так званий «європейський податок», є однією з умов при вступі в ЄС. В Україні основна ставка ПДВ становить 20% (є ще 7% та нульова), в Німеччині ставка ПДВ складає 14%, Іспанії – 12%, Італії – 12%, Португалії – 16%. У порівнянні з країнами ЄС, ефективність надходження від нього є висока. Зокрема, доходи від ПДВ в Україні становлять приблизно 10% на рік, а в країнах ЄС – 7,1% від ВВП. Попри позитивні моменти не слід забувати, що надмірне підвищення норми оподаткування призводить до розмноження тіньових підприємств, а як наслідок зменшуються надходження до бюджету.

На нашу думку, важливий і принцип відкритості та прозорості системи оподаткування європейських країн. Реалізація цих принципів знаходить своє відображення і у кількості податків, яка коливається в країнах ЄС від 7 до 16 (Іспанія – 8 податків, Нідерланди – 9, Португалія – 8, Франція – 7, Естонія – 7, Франція – 7, Німеччина – 16, Італія – 15, Латвія – 7, Литва – 11, Великобританія – 8 податків) [2].

Відповідно бачимо, що потрібно унормувати кількість податків. Адже в Україні як і раніше діють податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, акцизний податок, збір за першу реєстрацію транспортного засобу, екологічний податок, рентна плата за транспортування нафти і нафто- продуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України, плата за користування надрами, плата за землю, збір за користування радіочастотним ресурсом України, збір за спеціальне використання води, збір за спеціальне використання лісових ресурсів, фіксований сільськогосподарський податок, збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства; мито, збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію, крім електроенергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками, збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності; а також місцеві податки, до складу яких належать: податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, єдиний податок, збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності, збір за місця для паркування транспортних засобів, туристичний збір [2].

За таких обставин, адміністрування податків перетворюється на складну процедуру, що спричиняє зловживанням влади у податковій сфері, розвиває корупцію, тіньову економіку та збільшення кількості неплатників податків.

Підсумовуючи вищевикладене, можемо сказати, що досвід інших країн в системі оподаткування буде корисним для України. Наша держава переживає не найкращий період, але для цього має яскраві приклади ефективного функціонування податкових

систем, де запровадження тих, чи інших змін спричинило надходження до бюджету держав великої частини коштів. Для усунення недоліків вітчизняної податкової системи необхідно досліджувати європейський досвід оподаткування та реформувати українське. Звісно, переваги системи оподаткування, яка існує в країнах ЄС над тією, яка є в Україні мають місце: і менша кількість податків, і відкритість податкової системи і оподаткування предметів розкоші. В усіх інших випадках помилкове є твердження про сенс копіювання системи оподаткування. Доцільним буде думка, що Україна має вибрати для себе ті елементи, які нададуть українській економіці імпульсу, стабілізувати соціальне становище в державі, сприяти вищенню численних політичних та військових питань, які постали перед державою.

Використана література

1. Зарубіжний досвід щодо оподаткування доходів фізичних [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://intkonf.org/melnik-ib-zarubizhniy-dosvid-schodo-opodatkovannya-dohodiv-fizichnih-osib/>.
2. Спільні і відмінні риси податкових систем країн ЄС та України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://global-national.in.ua/archive/6-2015/135.pdf>.
3. Зарубіжний досвід оподаткування заробітної плати в системі обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4984>.
4. Оподаткування доданої вартості [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3650>.

УДК 330

Лілія Покришка, студент

Технічний коледж Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя, Україна

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: Семчишин Є. В.

Lilya Pokrishka, student

Technical college of Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

ENTERPRISE COST MANAGEMENT

Scientific supervisor: Semchyshyn Ye. V.

Будь-яка діяльність спрямована на досягнення конкретних цілей потребує певних витрат. Для підприємства, що знаходиться в середовищі конкуренції пріоритетним завданням є пошук методів покращення технології виробництва, якості товару та зменшення витрат. Вирішення проблеми управління витратами дозволить суттєво покращити конкурентоспроможність підприємства і розширити можливості для подальшого розвитку.

Конкурентне середовище постійно змінюється, змушуючи підприємства адаптуватись до нових умов, знаходячи ефективніші і менш затратні методи виробництва продукції. Управління витратами і їх оптимізація — одна з найбільш